ESITYS VARHAISKASVATUKSEN TYÖVAATE- JA KENKÄRAHAN KÄYTTÖÖNOTOSTA

Tekijä: Työsuojeluvaltuutettu Katarina Isomäki, varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja työsuojelutoimikunnan puolesta
Päivämäärä: 12.6.2026

1.Esityksen tavoite

Esitämme, että Harjavallan kaupungin varhaiskasvatuksen vakituiselle ja pitkäaikaiselle määräaikaiselle henkilöstölle otetaan käyttöön vuosittainen vaate- ja kenkäraha (X euroa/vuosi). Tavoitteena on varmistaa työntekijöiden työturvallisuus, edistää henkilöstön yhdenvertaista kohtelua kaupungin eri toimialojen välillä sekä lisätä varhaiskasvatusalan veto- ja pitovoimaa.

2. Perustelut

- **Työturvallisuuslaki ja suojavaatetus**
  Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön asianmukaiset henkilönsuojaimet, jos tapaturman tai sairastumisen vaaraa ei voida muilla keinoin välttää.
- Varhaiskasvatuksen työssä ulkoillaan säästä riippumatta useita tunteja päivässä.
- Työssä vaaditaan erityisiä jalkineita (esim. liukuesteillä varustetut kengät talvella, säänkestävät jalkineet syksyllä, ergonomiset sisäkengät, kumisaappaat jne.) työtapaturmien, kuten liukastumisten ja nyrjähdysten, ehkäisemiseksi.
- Omat arkivaatteet kuluvat ja altistuvat erikoisolosuhteille (kura, hiekka, maalit, eritteet, tartuntataudit). Kyse ei ole tavanomaisesta toimistopukeutumisesta, vaan työolosuhteiden vaatimasta suojauksesta.
- Työntekijät joutuvat pesemään päivittäin omalla kustannuksellaan hankkimia vaatteita päivittäin (vaatteiden ennenaikainen kuluminen, pesukustannukset).

- **Työehtosopimus (KVTES) ja työnantajan määräysvalta**

  Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) mukaan työnantaja ei voi edellyttää työntekijältä tietynlaisten varusteiden käyttöä (esim. erilliset sisä- ja ulkokengät hygienia- ja turvallisuussyistä), ellei työnantaja niitä kustanna tai korvaa. Varhaiskasvattajilta vaaditaan käytännössä kahdet tai kolmet eri jalkineet päivän aikana (sisäkengät, ulkokengät, kumisaappaat), mikä aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia työntekijälle itselleen.

- **Yhdenvertaisuus kaupungin organisaatiossa**

  Yhdenvertaisuuslain mukaisesti työntekijöitä tulee kohdella tasapuolisesti. Tällä hetkellä Harjavallan kaupungin puistotyöntekijöille ja muille teknisen toimen ulkotyötä tekeville kustannetaan asianmukaiset säänkestävät työvaatteet ja turvakengät. Varhaiskasvatuksen henkilöstö tekee yhtä lailla fyysistä ulkotyötä haastavissa sääolosuhteissa (pakkaset, vesisade, helteet). Varusteiden epääminen varhaiskasvatuksen työntekijöiltä asettaa naisvaltaisen alan työntekijät eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin teknisiin toimialoihin.

- **Taloudelliset vaikutukset ja työtapaturmien ehkäisy**

  Liukastumiset ja niistä johtuvat nyrjähdykset tai murtumat aiheuttavat kaupungille merkittäviä sairauspoissaolokustannuksia. Yhden työtapaturmasta johtuvan sairauslomapäivän hinta sijaiskustannuksineen on satoja euroja. Investointi laadukkaisiin jalkineisiin ja vaatteisiin maksaa itsensä takaisin vähentyneinä sairauspoissaoloina ja pienentyneinä vakuutusmaksuina.

- **Kaupungin veto- ja pitovoima**

  Työvaatetuksen tai kenkärahan tarjoaminen on moderni, vetovoimainen ja verrattain edullinen henkilöstöetu. Se viestii siitä, että kaupunki arvostaa varhaiskasvattajien tekemää raskasta työtä ja pitää huolta heidän työhyvinvoinnistaan. Useat Suomen kunnat ovat jo ottaneet tämän edun käyttöön menestyksekkäästi.

  Vaate- ja kenkäraha on vakiintunut käytäntö yhä useammassa Suomen kunnassa kunnallisen veto- ja pitovoiman parantamiseksi (esim. Rautjärvi, Kokkola, Kajaani, Lestijärvi, Luoto, Säkylä)

3. Toimenpide-ehdotus

Esitän, että kaupunki ottaa varhaiskasvatuksen vaate- ja kenkärahan käsittelyyn yhteistoimielimessä ja varaa tarvittavan määrärahan seuraavan vuoden talousarvioon.